

Bắt đầu tiết kiệm

Gây dựng tài sản cũng giống như xây cất một bức tường gạch. Quý vị chồng từng viên gạch trên viên gạch khác và xây bức tường vững chắc trước khi đặt thêm một viên gạch khác lên. Tiết kiệm để gây dựng tài sản cũng tương tự - quý vị cần đặt mục tiêu thực tiễn và hành động để đạt từng bước trước khi chuyển sang viên gạch kế, và sau đó xây một hàng mới.

Quý vị có thể nghĩ tiết kiệm rất khó khăn. Nhưng nếu quý vị thường xuyên để dành, dù chỉ một ít, trong thời gian ngắn quý vị có thể gây dựng tiền dự trữ để giúp trang trải cho các trường hợp khẩn cấp ngắn hạn, như sửa xe hay cần mua dụng cụ điện trong nhà.

Cần để dành từ từ

Quý vị không thể gây dựng tài sản qua đêm. Mục đích đầu tiên là một quỹ tiết kiệm để sử dụng trong trường hợp khẩn cấp. Quỹ tiết kiệm khẩn cấp là tiền quý vị để ra riêng nhằm trang trải các chi phí trong trường hợp quý vị mất việc hay bị thương và không thể đi làm. Quỹ tiết kiệm khẩn cấp cũng có thể dùng cho những chi phí bất ngờ và tốn kém trong nhà, như sửa xe hay thay máy sưởi.

Tiền trong quỹ khẩn cấp phải bằng ba đến sáu tháng số tiền lương của người đi làm chính trong gia đình.

Tiền lời

Tiền lời là tổn phí khi dùng tiền của người khác. Ngân hàng trả tiền lời khi quý vị bỏ tiền vào trương mục. Nếu quý vị mượn tiền, quý vị trả tiền lời cho công ty cho vay. Các ngân hàng tiết kiệm thường dùng mẫu tự APY (*annual percentage yield*), đăng sau lãi suất. Đây là số tiền của quý vị có thể sinh lời nếu bỏ tiền trong ngân hàng một năm. Có hai loại lãi suất: lãi đơn (simple) hay lãi kép (compound). Lãi đơn trả tiền lời trên số tiền bỏ vào trương mục. Lãi kép tốt hơn, vì nó không những cho quý vị tiền lời trên số tiền bỏ vào trương mục mà còn cho tiền lời trên số lời quý vị kiếm được qua thời gian.

Thay đổi nhỏ, tiết kiệm lớn

Theo dõi tiền tiêu hàng ngày sẽ giúp quý vị tránh phung phí và tạo dựng ngân quỹ. Ngân quỹ là một kế hoạch chi tiêu giúp quý vị tiên đoán và kiểm soát các chi phí. Biết mình tiêu gì trong hiện tại là bước đầu tiên để tạo ngân quỹ.

Nhiều người sẽ thấy chi cần một vài thay đổi nhỏ cũng có thể tạo một quỹ tiết kiệm lớn. Để tạo một ngân quỹ quý vị cần so sánh tiền chi tiêu hàng tháng với tiền quý vị lãnh về hàng tháng. Một khi quý vị sắp đặt ngân quỹ và sống theo đó trong vài tuần, quý vị sẽ thấy cần cắt bớt những gì. Nếu quý vị tiêu đi số tiền ít hơn tiền kiếm được, quý vị sẽ có thể để dành tiền.

Đặt mục tiêu

Các mục tiêu kinh tế là những hoạch định cá nhân quý vị đặt ra trong suốt cuộc đời. Nó thường chia thành các mục tiêu ngắn hạn, và dài hạn. Biết được mục tiêu của mình có thể giúp quý vị tiết kiệm để đạt tới nó. Các mục tiêu ngắn hạn là những gì quý vị có thể làm được trong vòng một hay hai năm, như học vắn hay mua xe. Các mục tiêu dài hạn thường sẽ mất nhiều thời gian hơn để đạt tới - có thể cần đến năm năm hay hơn để quý vị có khả năng mua nhà, và lâu hơn nữa để dành dụm tiền hưu trí vững chắc hay để trả tiền học cho con cái.

Cắt giảm tiền mặt

Cách tốt nhất nên giữ tiền trong trương mục để khi cần gấp quý vị có thể rút ra nhanh chóng và dễ dàng khi cần. (Nếu đang nhận trợ cấp xã hội, quý vị có thể bị giới hạn số tiền để dành trong trương mục tiết kiệm. Trước khi mở một trương mục tiết kiệm, nên bàn qua với tham vấn viên trợ cấp xã hội của quý vị).

Số tiền có sẵn để sử dụng gọi là tiền “uyển chuyển” (liquid).

Quý vị có thể giữ tiền trong một trương mục tiết kiệm ở ngân hàng khi cần có ngay, hay trong trương mục ngân hàng công đoàn, trong trương mục “*money market deposit account*,” hay ngay cả trong một trương mục ký thác ngắn hạn (CD).

Trong một trương mục tiết kiệm có chính phủ bảo hiểm, tiền của quý vị sẽ không lời nhiều, nhưng sẽ an toàn và dễ lấy ra khi cần đến. Các trương mục ký thác ngắn hạn có thể trả tiền lời nhiều hơn một chút so với trương mục tiết kiệm. Quý vị có thể tìm thấy các CD có thời hạn ngắn như chỉ một tháng. Mạng điện toán Bankrate.com có thể giúp quý vị so sánh lãi suất giữa các công ty khác nhau.

Trương mục tiết kiệm

Các trương mục tiết kiệm được lập ra để giữ tiền của quý vị an toàn và phát triển. Các trương mục tại ngân hàng được chính phủ liên bang bảo đảm lên đến \$250,000. Ngân hàng trả tiền lời trên số tiền quý vị ký thác vào trương mục. Quý vị có thể ký thác hay rút tiền ra khi cần.

Giống như ngân hàng, các ngân hàng nghiệp đoàn cung cấp các trương mục tiết kiệm, gọi là trương mục chia chung (*share account*) và các dịch vụ tài chánh khác. Ngân hàng nghiệp đoàn là các tổ chức tiết kiệm và cho vay vô vụ lợi, cung cấp dịch vụ cho thành viên có chung một mối liên hệ nào đó, như cùng làm cho một công ty, sống cùng trong một cộng đồng, hay đi lễ cùng một nhà thờ. Các tiền ký thác vào chi nhánh của ngân hàng nghiệp đoàn liên bang hay tiểu bang được Ban Hành Chánh Ngân Hàng Nghiệp Đoàn Toàn Quốc (National Credit Union Administration - NCUA) bảo đảm đến \$250,000.

Các trương mục cá nhân “Individual Development Accounts” (IDAs) là trương mục tiết kiệm được đặc biệt bảo trợ để giúp gia đình có lợi tức thấp tiết kiệm tiền để lấy thêm bằng khác sau khi tốt nghiệp đại học hay học nghề, mua nhà, hoặc mở kinh doanh riêng. Các tổ chức của chính phủ hay tư nhân bù thêm vào phần tiền đã tiết kiệm. Đa số người tham gia vào chương trình IDAs phải tham dự các lớp học quản lý tài chánh để giúp cải thiện tín dụng, sắp đặt ngân quỹ và theo sát kế hoạch tiết kiệm đặt ra. IDA có danh bạ trên mạng <http://cfed.org/programs/idas>. Bấm vào mục “IDA Program Directory,” để tìm các Chương Trình IDA địa phương.

Mở trương mục

Để mở một trương mục tiết kiệm, đa số các ngân hàng đòi hỏi hai giấy tờ tùy thân, một giấy cần hình chụp trong đó.

Quý vị thường cũng cần đến số An Sinh Xã Hội. Số tiền cần ký thác lần đầu vào trương mục có khác nhau. Một số ngân hàng chỉ cần \$1 - các ngân hàng khác cần \$50, \$100, hay \$500. Quý vị có thể dùng tiền mặt hay ngân phiếu để mở trương mục.

Khi mở trương mục, các trương mục trong quá khứ của quý vị có thể được kiểm chứng qua một công ty kiểm soát trương mục, như ChexSystems. Nếu quý vị từng có vấn đề với một trương mục, như đóng nó nhưng chưa trả hết các ngân phiếu không tiền bảo chứng, quý vị có thể bị từ chối để mở trương mục mới. Nếu quý vị tin rằng các chi tiết khảo sát không đúng, viếng www.chexhelp.com để có một bản báo cáo trương mục cá nhân trong quá khứ, còn gọi là bản báo cáo về người tiêu thụ. Nếu công ty khảo sát lưu trữ sai các dữ kiện trong hồ sơ, quý vị có quyền đòi sửa lại cho đúng.

Tận dụng tiết kiệm

Nếu tiết kiệm thường xuyên, sẽ có ngày quý vị có thể đầu tư vào tài sản có mầm mống sinh lợi hay có giá hơn. Các

tài sản đó bao gồm chứng khoán và công phiếu và căn nhà của quý vị hay các bất động sản khác. Tại Hoa Kỳ, các nguồn tài sản lớn nhất cho hầu hết các gia đình là giá trị căn nhà của họ.

Hầu hết các chuyên gia thường khuyên quý vị cố gắng tiết kiệm 10% của số tiền thu nhập hàng năm. Nếu việc này khó khăn, hãy bắt đầu với một tỷ lệ nhỏ hơn. Để ép mình vào việc tiết kiệm, hãy sắp đặt chương trình chuyển tiền lương tự động vào quỹ tiết kiệm hay vào quỹ hưu trí cá nhân (IRA).

Các trương mục CDs, còn gọi là các quỹ ký thác có thời hạn, là cách an toàn để giúp tiền của quý vị tăng. Hầu hết các CDs do ngân hàng và ngân hàng nghiệp đoàn phát hành, nhưng quý vị cũng có thể mua CDs qua các công ty môi giới. CDs bán bởi ngân hàng và các công ty môi giới được chính phủ liên bang FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation) bảo đảm đến \$250,000 cho mỗi người.

Lãi suất CD khác nhau khá nhiều, cho dù nó thường cao hơn lãi suất trả cho trương mục tiết kiệm. Quý vị để tiền vào CD trong một thời hạn nhất định và bù lại sẽ được lãi suất tốt hơn. Nói chung, thời gian ký thác càng dài, lãi suất sẽ cao hơn. Thời hạn khác nhau từ một tháng đến năm năm. Nếu quý vị rút tiền từ CD trước khi nó “chín mùi” quý vị sẽ phải trả tiền phạt.

Đầu tư vào chính phủ Hoa Kỳ

Công khố phiếu là sự đầu tư an toàn vì nó được chính phủ Hoa Kỳ bảo hiểm. Công phiếu tiết kiệm (saving bonds) có thể mua từ \$50 đến \$10,000. Loại này kiếm lời cho đến 30 năm, nhưng sau một năm kể từ ngày mua, quý vị có thể đổi nó thành tiền mặt với giá trị hiện hành. Lãi suất khác nhau, nhưng quý vị luôn được bảo đảm là có lời tối thiểu. Tiền sinh lời có thể phải đóng thuế lợi tức liên bang, nhưng không phải đóng thuế tiểu bang hay địa phương. Quý vị có thể hoãn trả thuế liên bang trên số tiền lời cho đến khi quý vị đổi công phiếu ra tiền mặt. Công phiếu tiết kiệm chỉ trả cho người đứng tên.

Quý vị có thể mua công phiếu Series EE hay Series I (điều chỉnh theo lạm phát). Để biết thêm chi tiết, viếng trang mạng của Bộ Ngân Khố Hoa Kỳ (www.savingsbonds.gov).

Giảm thuế cho hưu trí

Các quỹ hưu trí cá nhân (Individual retirement account-IRA) là các quỹ tiết kiệm được tạo ra để giúp người ta bỏ tiền vào quỹ hưu trí. Để cập nhật số tiền được bỏ vào quỹ IRA hàng năm, xin viếng trang điện toán của Sở Thuế Vụ IRS tại www.irs.gov. Đánh “Publication 590” vào khung tìm kiếm để biết thêm chi tiết. Các quy định liên bang bắt buộc quỹ IRAs phải được quản lý bởi một công ty quản lý như ngân hàng, ngân hàng công đoàn, hãng bảo hiểm, hay công ty mua bán chứng khoán.

Có hai loại quỹ hưu trí cá nhân: truyền thống (traditional) và Roth. Quỹ hưu trí cá nhân truyền thống (IRA) cho người đứng tên được giảm thuế trong năm đó. Quý vị có thể được trừ thuế trong số tiền bỏ vào quỹ IRA khi khai thuế lợi tức. Quý vị không nợ thuế lợi tức hay tiền sinh lời từ quỹ IRA cho đến khi quý vị rút tiền ra, thường là sau 59 tuổi rưỡi. Nếu rút tiền ra khỏi IRA trước thời hạn đó, quý vị phải trả 10 phần trăm tiền phạt cộng thêm thuế lợi tức.

Roth IRA không được trừ thuế cho năm đó nhưng lợi tức này được miễn thuế khi quý vị rút tiền đã bỏ vào và không bị đóng thuế lúc về hưu.

Quý vị có thể đóng vào cả hai loại truyền thống hay Roth IRA, nhưng tổng số tiền giới hạn (gộp lại) cho cả hai loại vẫn sẽ áp dụng. Viếng trang www.irs.gov để biết thêm tin tức mới nhất về số tiền giới hạn cho bỏ vào các quỹ này.

Quý vị có thể rút tiền bỏ vào Roth IRA bất kỳ lúc nào cho mọi lý do mà không bị phạt tiền. Quý vị sẽ trả thuế cho mọi quỹ đầu tư nào quý vị rút tiền ra nếu quý vị mở dưới 5 năm hay quý vị dưới 59 tuổi rưỡi và không bị khuyết tật hay không dùng tiền cho lý do chính đáng như chi phí mua nhà lần đầu tiên, học phí và các chi phí khám bệnh phải trả. Để biết thêm về các trường hợp ngoại lệ và chi tiết khác về IRAs, viếng trang mạng của IRS.

Tiết kiệm tại sở làm

Đừng bỏ lỡ cơ hội tiết kiệm tại sở làm. Một số nhân viên tránh tham gia vào các chương trình hưu bổng của công ty vì việc đóng góp sẽ giảm tiền lương mang về. Nhưng quý vị có thể kiếm lợi tối đa từ tiền tiết kiệm hưu trí qua chương trình công ty đóng góp thêm. Các chương trình bảo trợ bởi công ty bỏ thêm tiền vào quỹ tiết kiệm của quý vị ở mức giới hạn,

vì thế nếu đóng tiền chưa trừ thuế vào quỹ tiết kiệm này, quý vị đủ tiêu chuẩn để hưởng chương trình đóng thêm vào của công ty. Vào mùa thuế, quý vị sẽ nợ thuế ít hơn vì phần tiền lương đóng vào quỹ hưu trí của công ty sẽ được miễn thuế.

Quý vị có thể cần phải tự điều động (chọn) đầu tư một phần hay toàn thể vào quỹ hưu trí bảo trợ bởi công ty. Dùng các trợ giúp trong trang mạng của quỹ hưu trí cung cấp để biết chắc trương mục của quý vị được đầu tư đa dạng, hay liên lạc với phòng tài chánh để được giúp chọn các đầu tư phù hợp cho mục đích và thời gian của quý vị.

Nguy cơ và phần thưởng

Ai cũng muốn được lợi nhuận cao nhất cho tiền của họ. **Nhưng tiềm năng lợi nhuận càng nhiều, nguy cơ càng cao là quý vị có thể bị mất tiền.**

Các quỹ tiết kiệm và CDs của ngân hàng được chính phủ FDIC bảo đảm thường cho lợi nhuận thấp hơn các loại đầu tư khác vì nó an toàn hơn. Ngược lại, chứng khoán, công phiếu cũng như cổ phần chung (mutual funds) không được bảo đảm và quý vị có thể mất tiền.

Trước khi quyết định đầu tư, điều quan trọng quý vị hỏi về tiềm năng lợi nhuận có thể có, nguy cơ, và sự uyển chuyển (nó dễ dàng ra sao khi quý vị cần rút tiền ra khi cần.) Quý vị khó có thể tìm một cách đầu tư nào lợi cho cả ba điều: lợi nhuận tốt nhất, nguy cơ ít nhất, và sự uyển chuyển cao.

Mua chứng khoán có thể là điều nguy hiểm cho vài cá nhân. Đừng nhắm mắt làm theo sự cố vấn của một ai về chứng khoán mà chính mình không tìm hiểu dữ kiện. Không có gì bảo đảm chứng khoán có thể lên cao hay quý vị sẽ kiếm được tiền qua chứng khoán.

Nhiều người đầu tư vào cổ phần mutual funds để “đa dạng hóa” sự đầu tư, hay giảm bớt nguy cơ bằng cách đầu tư vào nhiều loại chứng khoán khác nhau. Các cổ phần mutual funds bao gồm chứng khoán, công phiếu, hay các chứng khoán khác mà công chúng có thể mua cổ phần. Mỗi người đầu tư cùng chia lợi nhuận, thua lỗ, và tổn phí. Quý vị cũng có thể mất tiền khi đầu tư vào cổ phần mutual funds.

Nguồn Giúp Đỡ

America Saves (www.americasaves.org) cung cấp thẻ hội viên

miễn phí và cố vấn kế hoạch tài chính cho những người cam kết tiết kiệm một số tiền mỗi tháng cho một mục đích nào đó.

Bankrate (www.bankrate.com) có danh sách các phân lời hiện hành của CDs và các trương mục “money market accounts.”

Choose to Save (www.choosetosave.org) cố vấn tiết kiệm vào đại học, mua nhà và hưu trí.

The Corporate for Enterprise Development (<https://prosperitynow.org>) có danh bạ trên mạng điện toán về các chương trình quỹ phát triển cá nhân toàn quốc (individual development account).

Để chọn một ngân hàng công đoàn quý vị muốn vào, xin xem trang: aSmarterChoice.org (<http://www.asmarterchoice.org>)

TreasuryDirect (www.treasurydirect.gov) là trang điện toán của chính phủ liên bang cung cấp chi tiết về công phiếu và các công phiếu của Bộ Tài Chính.

Cơ Quan Tác Động Giới Tiêu Thụ (Consumer Action)

www.consumer-action.org

Liên Lạc Đường Dây Khẩn Của Chúng Tôi Tại:
<https://complaints.consumer-action.org/forms/english-form>

415-777-9635

Có nói tiếng Trung Hoa, Anh, và Tây Ban Nha.

consumeraction

Tiết Kiệm ĐỂ LÀM GIÀU

Hữu dụng hóa đồng tiền của QUÝ VỊ